

מוכר בכסף, ואילו לגוי במשיכה.

אלא אי סבר לה אמימר כריש לקיש, דאמר: משיכה בישראל מפורשת מן התורה — שנאמר "מיד עמיתך" דמשמע משיכה — וישראל מוכר וקונה נמי במשיכה, הרי נמצא: הן לעמיתך במשיכה, ולגוי במשיכה —

ואם כן "לעמיתך" — דמשמע: חילוק בין ישראל לגוי — למה לי?!

אמרי בני הישיבה לפרש לדעת אמימר:

הא דמיטע הכתוב "לעמיתך" לא בא למעט את הגוי מדרכי קניני המכר, אלא למעט מעיקר דין הפרשה שם שהיא פרשת אונאה, וללמד: לעמיתך אתה מחזיר אונאה, ואי אתה מחזיר אונאה לגוי.⁽²⁾

ומקשינן: והרי לגוי שאין אתה מחזיר לו אונאה, מ"אל תונו איש את אחיו" ולא את הגוי נפקא, ולמה לי "לעמיתך"?!?

ומשנינן: חד מיעוט ממיעוטים אלו בגוי

לגוי בקנין אחד, שהרי אם גופו של ישראל קונה הגוי בקנין אחד, אטו נאמר שממונו אינו קונה אלא בשתיים.

ואכתי מקשינן: ואימא, בא הכתוב לומר: כי תמכור ממכר לגוי תמכור לו או בהא או בהא [או בכסף או במשיכה], ואין צריך דוקא שיקנה בכסף.

ומשנינן: ממכר לגוי דומיא דממכר דעמיתך:

יג-ב מה לעמיתך באחת, אף לגוי נמי באחת.

ומקשינן לאמימר דאמר במסכת עבודה זרה עא ב: משיכה בגוי — בין ישראל מגוי, ובין גוי מישראל — קונה, ודלא כריש לקיש משום רבי אושעיא], תיקשי:

הניחא, אי אמימר סבר לה כרבי יוחנן, דאמר: דבר תורה בישראל מעות קונות,⁽¹⁾ ואילו משיכה לא קניא —

הרי ניחא דאהני דרשת "לעמיתך" המחלקת בין ישראל לגוי, כדי ללמד: לעמיתך אתה

שליחות איתרבי, והרי בחצר אין צריך לא מחשבה ולא מעשה. וראה מה שכתב בענין זה בקהלות יעקב בסוף דבריו.

1. פירש רש"י: דכתיב גבי הקדש "ונתן הכסף וקם לו", וגמר הדיוט מהקדש. וכן כתב רש"י בכבא מציעא מו ב ד"ה סבר לה. ובתוספות כתבו כאן: ועוד מפרש רבי טעמא דרבי יוחנן מגופיה דקרא ד"או קנה מיד עמיתך", דסתם קנין דקרא במעות, כדכתיב "שדות בכסף יקנו", וכתביב "מכסף מקנתו".

2. א. הרש"ש דקדק מלשון הגמרא כאן — אי

או להתמנות לשליח, אבל חצר יש לו לגוי, שאין החצר צריכה מינוי, ראה שם ביתר ביאור.

וכעין סברא זו בדרוש וחדוש בכתובות יא, שרבי עקיבא איגר כתב שם: מה דקיימא לן דאין שליחות לקטן, לא משום דקליש כחו דקטן, אלא משום דמעשה קטן אינו כלום, והעשיה שעשה שליח לית ביה מששא, ומיהו זה דוקא במקום דצריך דעתו ועשייתו כגון בתרומה, אבל היכא דאין צריך דעתו שיעשה לשליח, גם לקטן יש שליחות [ולכן זכין אף לקטן, ראה שם]. ובמוסגר שם הובא בשם רבי שלמה איגר שאמר לפקפק בדברי אביו, מחצר דקטן, דקטן לית ליה חצר משום שחצר משום